

ULTIMAS

T 02 553 68 72

info@ultimas.be

www.ultimas.be

MOTIVATIETEKST ULTIMA ALGEMENE CULTURELE VERDIENSTE: BAS SMETS

////////////////////////////////////

De jury draagt Bas Smets voor als laureaat voor de Ultima Algemene Culturele Verdienste 2023.

Bas Smets (°1975, Hasselt) is een **Belgisch landschapsarchitect**. Met zijn Brusselse Bureau Bas Smets ontwerpt hij alle soorten openluchtruimtes en denkt hij na over de vergroening, groei en transformatie van de publieke ruimte (urban ecology), o.a. als antwoord op de klimaatopwarming en de leefbaarheid van verdichte stedelijke kernen. Zijn ontwerpen omvatten vaak parken, pleinen en openbare ruimten die zowel mens als natuur samenbrengen. Zijn werk is te vinden over heel de wereld en heeft een diepgaande invloed op de manier waarop we onze steden en landschappen ervaren. Hij werkt samen met wereldwijd gerenommeerde architecten en stedenbouwkundigen.

Smets volgde eerst de opleiding tot ingenieur architect om daarna in Genève een postgraduaat in landschapsarchitectuur te behalen. De eerste 7 jaar van zijn loopbaan werkte hij bij de bekende landschapsarchitect Michel Desvigne in Parijs.

Bas Smets wordt een **ontdekker van het land** genoemd. Een nieuw landschap ontwikkelen ziet hij als de uitdaging, vooral in het restgebied Vlaanderen. Smets legt in zijn ontwerpen een spel, hij geeft en toont de opbouw van zijn ontwerpen laag per laag waardoor elke stap en elke genomen beslissing in het ontwerp evident en rationeel lijkt. Hij bestempelt zijn ontwerpmethodode eerder als intuïtief, als een queeste naar verwondering en als een onbevangen ontrafeling van de bestaande toestand. Smets kijkt naar hoe een plek was en vooral kan worden in een steeds wispelturiger klimaat. Hij zegt daarover: "We moeten een nieuwe stedelijke natuur creëren."

Smets is een **landschapskunstenaar** die de logica van de natuur volgt en rekening houdt met de vernietigende impact die de klimaatverandering heeft, hij houdt een pleidooi voor meer ruimte voor de natuur en het water in stedelijke contexten.

Zijn fascinatie als landschapsarchitect is hoe je door grondige kennis van een plek en de capaciteit van plannen een veerkrachtiger landschap kan maken in onze artificiële steden. "Als we willen overleven op deze planeet, wordt dat noodzakelijk", aldus Smets. Ontwerpen voor de publieke ruimte zijn complex en er komen heel wat disciplines bij kijken: pedologen, ecologen, hydrologen, geologen, neurobiologen van planten.

Uit een interview met De Standaard: "Onze rol is groter dan het groen invullen dat een architect heeft opengelaten. We hebben ook een eigen kijk. Een architect zoekt een oplossing om bepaalde functies, zoals wonen, ontspanning, kantoren of horeca, optimaal vorm te geven. Wij denken meer in termen van groei, seizoenen en transformaties die een plek doormaakt. Onze ingreep moet verschillende beelden kunnen voortbrengen. De omgeving zal er in de lente anders uitzien dan in de zomer, in de regen anders dan in de zon, overdag anders dan 's nachts." "Landschapsarchitectuur is: waar ben ik? Wat is hier al allemaal? Wat zou de natuur doen? Elke site evolueert naar een natuurlijke climax. Het is mogelijk om in te schatten hoe een plek er over tweehonderd jaar zal uitzien. We proberen dus op een judoachtige manier de kracht die er al is onze kant op te trekken."

Bas Smets heeft een **indrukwekkende portfolio** zowel in binnen- als in buitenland: De Zuiderpromenade in Waregem, stationsplein Roeselare, Tour & Taxis Brussel, Nieuw Zuid Antwerpen, het voorplein van Sint Gillis, de vergroening van de stadskern in Genk, het Memorial 22/03, een gedenkteken voor de aanslagen van 2016 in het Brusselse Zoniënwoud, de Onumenten ter herdenking van de slachtoffers van corona, het Creative district Charleroi, de Noord-Zuid as in Brussel e.a.

Hij ontwierp het park van het Estse Nationale Museum in Tartu en de herdenkingsplek voor de slachtoffers van de aanslag op het Noorse eiland Utoya. Samen met Frank Gehry ontwierp Smets in Arles het Luma Parc des Ateliers aan de oude spoorwegsite waar hij een waterrijk nieuw microklimaat met 80.000 planten en bomen aanlegde. Hij deed ook belangrijke projecten in Londen, Albanië, Bahrein, Lyon, Parijs en Bordeaux waar hij in 2017 ook curator was van de Agora architectuuriënnale.

Recenter won hij een belangrijke wedstrijd voor de **heraanleg van de omgeving van de Notre Dame in Parijs** na de verwoestende brand. Een ontwerp waarbij hij een ondergrondse promenade maakt die aansluit op de crypte van de kathedraal en op de Seine. Bovengronds speelt de architect met wind, water en schaduw en ontwerpt hij een plan met 131 extra bomen en een dunne waterfilm op het plein om de gevoelstemperatuur te doen dalen en koeling te bieden bij vaak (te) warme temperaturen.

De **herdenkingsplekken** (aanslagen van 2016 in Brussel, de aanslag in Utoya Noorwegen, het human rights monument Brussel, de Covid Onumenten) geeft het werk van Bureau Bas Smets ook een extra gevoeligheid en geeft blijk van een sociaal en maatschappelijk engagement, zoeken naar betekenis, een plek waar nood is aan intimiteit, een stille plek waar de nabestaanden van de slachtoffers alleen kunnen zijn met hun verdriet.

Smets nam deel aan **talloze tentoonstellingen** (Bordeaux Arc en Reve, de Singel, Bozar, Mad Brussels, Charleroi Palais des Beaux arts, Cité de l'Architecture Parijs, e.a.), kreeg een aantal belangrijke onderscheidingen o.a. de Médaille de l'Urbanisme van de Franse Académie d'Architecture (2018), Ahead Global Award, categorie Landscape and Outdoor Spaces (2019), Paysages et Humanism voor het project Parc des ateliers Fondation Luma Arles.

Smets heeft [diverse publicaties](#) op zijn naam en er verschenen diverse publicaties met en over hem.

Met de voordracht van Bas Smets geeft de jury de Ultima Algemene Culturele Verdienste 2023 binnen een **discipline die nog niet eerder aan bod kwam**, namelijk architectuur en vormgeving.

QUOTE

“Bart Smets is een landschapskunstenaar die de logica van de natuur volgt en rekening houdt met de vernietigende impact die de klimaatverandering heeft, hij houdt een pleidooi voor meer ruimte voor de natuur en het water in stedelijke contexten.”